



Силабус
навчальної дисципліни
Вступ до літературознавства
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (Мова і література (англійська))»
Спеціальність 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти другий

Викладач (і)	Табакова Ганна Іванівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/tabakova-ganna-ivanivna/
Контактний тел.	0669464702
E-mail викладача:	hi_tabakova@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Щочетверга, 13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні/семінарські/лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
5\150	20	20	110	Залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: література, мистецтво, сюжет, аналіз, композиція, інтертекст

Мета та предмет курсу – формування в майбутніх філологів системи фахових знань про теоретичні підходи в літературознавстві до аналізу художніх творів, з'ясування особливостей художнього літературного процесу та його впливу на твір, місце художнього тексту в контексті сучасних теорій аналізу художнього твору.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до літературознавства» є такі:

- 1.Висвітлити поетику літературного твору на всіх її рівнях.
- 2.З'ясувати закономірності розвитку літературного процесу та типологію літературних явищ, міжлітературні взаємозв'язки.
- 3.Сформувати уявлення про новітні літературознавчі методи;
4. Ознайомити з термінологічним апаратом, використовуваним сучасними літературознавчими напрямками.
- 5.Розвинути навички аналізу художніх творів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач буде **знати**:

- провідні концепції літературознавчої науки;
- ключові категорії літературознавства в царині поетики;
- методи кваліфікованого аналізу, коментування художнього тексту

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- 1) застосовувати сучасні підходи до аналізу та інтерпретації літературних творів та

феноменів;

- 2)аналізувати літературні твори в єдності змісту і форми;
- 3)самостійно працювати з літературознавчими джерелами.

Зміст курсу:

Модуль 1

Тема 1. Специфіка художнього тексту. Художня література як вид мистецтва. Тема 2. Художній образ.

Модуль 2

Тема 3. Мова художнього твору. Особливості поетичної мови. Тема 4: Поетичні фігури, поетична фонетика. Тема 5. Тропи. Тема 6. Літературні ремінісценції та пародії як особливості стилістики. Поняття інтертекстуальності.

Модуль 3

Тема 7. Поняття структури художнього твору. Тема 8. Літературний твір як цілісність. Його складові. Взаємодія змісту і форми у літературному творі. Літературний твір і його складники. Тема 9. Формозміст художнього твору, дискусії навколо формальних і змістових елементів художнього твору. Тема 10. Компоненти змісту. Основні формальні компоненти. Формально-змістові компоненти.

Тема 11. Компоненти змісту художнього твору: тема, ідея, пафос, проблематика. Поняття про задум, тематику й проблематику літературного твору. Ідейно-тематична основа твору. Ідея як емоційно-естетична оцінка зображеного. Пафос та його різновиди.

Тема 12. Компоненти змісту: фабула, конфлікт, характери. Фабула та сюжет: взаємозв'язок, спільні та відмінні риси. Конфлікт як дискусійний компонент змісту. Характери в художньому творі. Відмінність характерів від образів-персонажів, героїв, ліричного суб'єкта і дійових осіб.

Модуль 4

Тема 13. Основні формальні елементи художнього твору. Формально-змістові компоненти. Тема 14. Формальні компоненти: композиція та архітектоніка.

Поняття про композицію та структуру художнього твору. Основні принципи композиції. Співвідношення композиції та сюжету. Поняття композиції сюжету та її елементи. Тема 15. Елементи композиції сюжету: експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка. Характеристики елементів. Типи композиційної організації художнього твору. Зовнішня композиція. Поняття архітектоніки.

Тема 16. Компоненти форми: родо-жанрова організація художнього твору. Основи генерики. Особливості лірики, епосу та драми як родів літератури. Міжродові утворення. Поняття жанру та жанрового канону. Жанрова класифікація родів літератури. Епічні, ліричні та драматичні жанри. Жанри мішаної форми

Модуль 5

Тема 17. Основи версифікації. Тема 18. Особливості прозової та віршованої мови. Специфіка ритмічної організації прозової та віршованої мови. Віршована мова як найдавніша форма художньої мови. Шляхи розвитку віршованої творчості: витоки і джерела. Становлення і розвиток системи віршування в залежності від особливостей національних мов.

Тема 19. Антична (метрична) система віршування. Особливості становлення та розвитку. Основні категорії античної системи віршування. Мора. Основні розміри. Тема 20. Силабічна і народнопісенна системи віршування. Силабо-тонічна система віршування: етапи розвитку, стопи, розміри, строфи, рима і римування. Поняття цезури, її роль в організації силабічної системи віршування. Основні розміри народнопісенної системи: шумка, коломийковий та колядковий вірші. Тема 21. Силабо-тонічна система віршування. Історія

становлення та розвитку. Ритмічний лад та розміри силабо-тонічних віршів. Рима та її види. Поняття строфи, її функції. Основні види строф.

Методи навчання:

За джерелом інформації (розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація); наочні методи (робота з таблицями, схемами, словниками тощо); практичні методи (вправи на розвиток навичок аналізу художнього твору); індивідуальні завдання (підготовка презентації); інтерактивні методи (дискусії); самостійна робота.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер/ ноутбук, доступ до системи Moodle.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять. Лекційні заняття оцінюються на основі зроблених конспектів лекцій. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи. Підсумковий контроль (залік) є сумою балів набраних під час поточного контролю та підсумкового контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Баррі П. Вступ до теорії: Літературознавство та культурологія. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
[URL:https://chtyvo.org.ua/authors/Barry_Peter/Vstup_do_teorii_literaturoznavstvo_i_kultur_olohiia/](https://chtyvo.org.ua/authors/Barry_Peter/Vstup_do_teorii_literaturoznavstvo_i_kultur_olohiia/)
2. Будний В. Вступ до літературознавства. Львів, 2020. 301 с. URL: <http://philology.lnu.edu.ua/course/vstup-do-literaturoznavstva-slavisty>
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ: Либідь, 2001. 488 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?>

4. Літературознавча енциклопедія: у двох томах / автор-укладач Ковалів Ю.І. – Київ : Академія. (Енциклопедія ерудита). Т. 1 : А (аба) – Л (лямент). 2007. 608с. Т. 2 : М (Маадай-Кара) – Я (я-форма). 2007. 624с.
5. Моклиця М. Основи літературознавства. Тернопіль, 2002.
6. Ференц Н. Теорія літератури і основи естетики. Навчальний посібник. Київ : Знання, 2014

Додаткові

7. Еко У. Роль читача. Поетика відкритого твору // Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004.
8. Інтернет-ресурси Ковалів Ю.І. Жанрово-стильові модифікації в українській літературі: монографія / Ю.І. Ковалів ; КНУТШ. – Київ : Київський університет, 2012. – 191 с.
9. Качуровський І. Строфіка. Київ: Либідь, 1994. 272 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kachurovskiy_Ihor/Strofika_vyd_1994.pdf?
10. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка. 2-е вид., випр., допов. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
11. Introduction to Theory of Literature with Paul H. Fry. – URL : <https://www.youtube.com/playlist?list=PLD00D35CBC75941BD>

Інформаційні ресурси

12. Національна бібліотека України імені Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua> (дата звернення 10.08.2024)
13. Бібліотека БДПУ. URL: <http://catalog.bdpu.org/cgi-bin/wfinder.cgi> (дата звернення 10.08.2024)
14. Велика електронна бібліотека. URL: <http://www.big-library.info/> (дата звернення 10.08.2024)
15. Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади). URL: <http://www.ae-lib.org.ua/> (дата звернення 10.08.2024)